

## MCG - 9

**Rotation** i  $\mathbb{R}^3$  med vinkel  $\theta$  om akse med retningsvektor  $\mathbf{r}$ .

Hvis højre hånds tommelfinger peger i retning  $\mathbf{r}$  så peger de andre fingre i positive omløbsretning.

Rotation med vinkel  $-\theta$  om akse med retningsvektor  $-\mathbf{r}$  er den samme rotation som rotation med vinkel  $\theta$  om akse med retningsvektor  $\mathbf{r}$ .

$$\text{Udregn } \hat{\mathbf{r}} = \frac{1}{\|\mathbf{r}\|}\mathbf{r}.$$

En vilkårlig vektor  $\mathbf{v}$  roteres over i vektoren  $R(\mathbf{v})$ , som kan beregnes med Rodrigues formel:

$$R(\mathbf{v}) = \cos(\theta)\mathbf{v} + (1 - \cos(\theta))(\mathbf{v} \cdot \hat{\mathbf{r}})\hat{\mathbf{r}} + \sin(\theta)(\hat{\mathbf{r}} \times \mathbf{v}).$$

Hvis  $\hat{\mathbf{r}} = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}$  så er matricen for rotationen:

$$\mathbf{R}_{\hat{\mathbf{r}}\theta} = (1 - \cos(\theta)) \begin{bmatrix} x^2 & xy & xz \\ xy & y^2 & yz \\ xz & yz & z^2 \end{bmatrix} + \cos(\theta) \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} + \sin(\theta) \begin{bmatrix} 0 & -z & y \\ z & 0 & -x \\ -y & x & 0 \end{bmatrix}.$$

Matricen kan også skrives som

$$\mathbf{R}_{\hat{\mathbf{r}}\theta} = \begin{bmatrix} tx^2 + c & txy - sz & txz + sy \\ txy + sz & ty^2 + c & tyz - sx \\ txz - sy & tyz + sx & tz^2 + c \end{bmatrix},$$

hvor

$$c = \cos(\theta), \quad s = \sin(\theta), \quad t = 1 - \cos(\theta).$$

Rotation om  $x$ -aksen med vinkel  $\theta_x$  [indsæt  $(x, y, z) = (1, 0, 0)$ ]:

$$\mathbf{R}_x = \mathbf{R}_{\mathbf{i}\theta_x} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos(\theta_x) & -\sin(\theta_x) \\ 0 & \sin(\theta_x) & \cos(\theta_x) \end{bmatrix}.$$

Rotation om  $y$ -aksen med vinkel  $\theta_y$  [indsæt  $(x, y, z) = (0, 1, 0)$ ]:

$$\mathbf{R}_y = \mathbf{R}_{\mathbf{j}\theta_y} = \begin{bmatrix} \cos(\theta_y) & 0 & \sin(\theta_y) \\ 0 & 1 & 0 \\ -\sin(\theta_y) & 0 & \cos(\theta_y) \end{bmatrix}.$$

Rotation om  $z$ -aksen med vinkel  $\theta_z$  [indsæt  $(x, y, z) = (0, 0, 1)$ ]:

$$\mathbf{R}_z = \mathbf{R}_{\mathbf{k}\theta_z} = \begin{bmatrix} \cos(\theta_z) & -\sin(\theta_z) & 0 \\ \sin(\theta_z) & \cos(\theta_z) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

Matricen for rotation om  $z$ -aksen efterfulgt af rotation om  $y$ -aksen efterfulgt af rotation om  $x$ -aksen:

$$\mathbf{R}_x \mathbf{R}_y \mathbf{R}_z = \begin{bmatrix} CyCz & -CySz & Sy \\ SxSyCz + CxSz & -SxSySz + CxCz & -SxCy \\ -CxSyCz + SxSz & CxSySz + SxCz & CxCy \end{bmatrix},$$

hvor

$$Cx = \cos(\theta_x), \quad Sx = \sin(\theta_x),$$

$$Cy = \cos(\theta_y), \quad Sy = \sin(\theta_y),$$

$$Cz = \cos(\theta_z), \quad Sz = \sin(\theta_z).$$